Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

12 3-йил чиқиши ФЕВРАЛЬ 1968 й. ДУШАНБА № 35 (494) БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ҚУРИЛИШ ЎҚИТУВЧИЛАРИНИНГ СЕМИНАРИ

Тошкентни совет қурилишларининг жонли кўргазмаси дейишмоқда. Чиндан ҳам шаҳримизда бепоён Ватанимизнинг уста қурувчилари ўз услублари, ўз истеъдодлари билан хушбичим бинолар қуришмоқда. Ана шу қурилишларда дўстларимизнинг тажрибасини ўрганиш лозим бўлиб турибди.

Куни кеча Тошкентдаги қурилиш техникумида ўрта махсус ўқув юртларининг қурилиш мутахассислиги ўқитувчиларининг олти кунлик семинари бўлиб ўтди.

Семинар Ўзбекистон Давлат қурилиши иқтисод бўлими бошлиғининг ўринбосари Б. С. Кириевнинг партия ва ҳукуматимизнинг СССР да қурилишни янада ривожлантириш ҳақидаги қарорлари деган доклади билан бошланди. Тошкент Халқ хўжалиги институтининг доцентлари М. Иброҳимов, Ш. Йўлдошевлар қурилишда сетевой планлаштириш ва бошқаришни илмий асосда ташкил қилиш ҳақида доклад қилишди.

Семинар давомида жуда кўп муҳим темаларда докладлар тингланди. Улар қардош қурувчилар тажрибасини ўрганиш ва улардаги прогрессив янгиликларни қурилишга жорий этиш, янги техникадан, механизмлардан фойдаланиш масалаларига бағишланди.

Ўқитувчилар анжуманида республикадаги қурилиш техникумлари ва Қозоғистон, Тожикистон, Туркманистон, Қирғизистон республикаларидаги қурилиш техникумларининг ўқитувчилари қатнашдилар.

Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигининг ўқув-методика кабинети ташкил қилган семинар қатнашчилари пойтахтнинг кўпгина қурилиш майдонларида бўлдилар.

СУРАТДА: шаҳримиздаги Марказий телеграф биносининг кўриниши.

БУЮК ШОИР МЕРОСИГА...

525

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ижтимоий фанлар бўлимининг мажлислар залида республика Навоий комитети ва А. С. Пушкин номидаги Тил ва адабиёт институти томонидан чақирилган улуғ ўзбек шоири Алишер Навоий меросини ўрганишга бағишланган навбатдаги 12-традицион илмий сессия бўлиб ўтди.

Сессияда республикамизнинг йирик адабиётшунос, файласуф олимлари, олий ўқув юртларининг адабиёт ўқитувчилари, ёзувчилар қатнашдилар.

Сессияни Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги Воҳид Зоҳидов очди.

Воҳид Зоҳидов Навоий меросини ўрганишнинг аҳамияти, Навоийнинг ўзбек ва шарқ халқлари ҳамда жаҳон адабиётида тутган ўрни ҳақида қисқача сўзлаб, «Мажолис-ун-нафоис» ҳақида қайдлар» деган темада доклад қилиш учун сўзни филология фанлари доктори Маҳмудали Юнусовга беради.

Ўртоқ Юнусов ўз докладида буюк шоир Алишер Навоийнинг «Мажолис-ун-нафоис» асарининг ўз даврида шу типдаги бошқа шарқ халқлари адабиётида яратилган асарлардан фарқи, унинг адабиётимиз тарихидаги ўрни, аҳамияти ҳақида гапирди.

«Садди Искандарий» достонида Искандар характерининг эволюцияси темасида доклад қилган филология фанлари доктори Азиз Қаюмов достонда Искандар образини яратишда Навоийнинг маҳоратини кўрсатди. Азиз Қаюмовнинг фикрича, Искандар образини майдонга келтиришда Навоий тарихий ҳақиқатга суянади. Унинг образини бузмасдан, бўямасдан тасвирлайди. Искандар образини яратишда Навоий унинг салбий ва ижобий томонини, характернинг тарихий шароит, воқеалар тақозоси билан кўрсатишга ҳаракат қилди. Шу нуқтаи назардан қараганда, Навоий ижодида реализм элементлари ҳам бўлганлигини кўрсатади.

Бундан ташқари, сессияда филология фанлари кандидатлари С. Мирвалиевнинг «Фарҳод ва Ширин» шеърий роман сифатида», Т. Аҳмедовнинг» Навоийнинг эпик маҳоратидан» Н. Ғаниxўжаеванинг «Ҳамса» ҳикоятлари» деган темадаги докладлари ҳам тингланди.

Сессияда докладлар юзасидан сўзга чиққан Ўзбекистон Ёзувчилар союзининг секретари Асқад Мухтор, филология фанлари докторлари Ҳ. Зарифов, А. Ҳайитметов, филология фанлари кандидати У. Тўйчиев ўртоқлар Навоий меросига бағишланган маскур традицион илмий сессиянинг Навоий меросини ўрганишдаги аҳамияти ҳақидаги ўз фикр ва мулоҳазалари билан ўртоқлашдилар.

Илмий сессия ҳаммада чуқур таассурот қолдирди.

Ш. ТУРДИЕВ.

Суратдаги бу моҳир чевар аёл шаҳримиздаги 2-тикув фабрикасининг пешқадам ишчиси, коммунистик меҳнат зарбдори Евдокия Линникдир. Беш йилликни уч ярим йилда адо этиш ҳаракатига қўшилган бу меҳнаткаш аёл мунтазам равишда аёллар кўйлаклари тикиш топшириқларини бир ярим баравар адо этади.

СУРАТДА: Е. Линник иш устида.

М. Нуриддинов фотоси.

ИККИНЧИ КВАРТАЛ ҲИСОБИГА

Шаҳримиз марказидан қуйи Бўзсув коллекторигача диаметри 1,2 метрли, узунлиги 5 метрли бетон қувурлар канализация учун кўмилмоқда.

Лабзакдан то Шерозий кўчасигача бўлган масофада қувур ётқизиш ишлари 2-сантехмонтаж трести 10-қурилиш бошқармасининг прораби З. С. Шокиров раҳбарлик қилаётган 20 кишилик коллективга топширилган.

Кўтарма кран, труба ётқизувчи трактор, самосвал, экскаватор ва иккита бульдозер тинимсиз ишлаб турипти. Қувурни бир текис ётқизиш керак, шунинг учун улар баъзи ерларни 9-10 метр чуқур қилиб кавламоқдалар.

Қувур ётқизувчиларнинг ҳаммаси яхши ишлашмоқда. Айниқса Ю. Хўжааҳмедов, Э. Маҳамадалиев, Т. Пак, М. Мартиновларнинг ишлари тахсинга сазовордир.

Қувур ётқизувчилар январь ойида пландаги 30 минг сўмлик ўрнига 85 минг сўмлик ишларни адо этишди. Шу билан 1-квартал топшириғини бажардилар. Азаматлар ҳозирги кунда 2-квартал ҳисобига меҳнат қилмоқдалар.

«БИЛИМ» ЖАМИЯТИ К. МАРКС ТУҒИЛГАН КУННИНГ 150 ЙИЛЛИГИГА

Бутуниттифоқ «Билим» жамияти правлениеси раисининг биринчи ўринбосари В. И. Снастин ТАСС мухбири билан суҳбатда К. Маркс туғилган куннинг 150 йиллиги муносабати билан жамиятнинг қилаётган ишлари ва планлари тўғрисида сўзлаб берди.

Шонли юбилейга тайёргарлик плани, деди у, кўпгина муҳим тадбирларни ўз ичига олади. Аввало, илмий коммунизм, марксча философия, Маркс иқтисодий назарияси проблемаларини лекциялар ўқиш йўли билан пропаганда қилиш кучайтирилди. Лекторлар гениал мутафаккир ғоявий меросининг халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати учун, мазлум халқларнинг озодлик ва миллий мустақиллик йўлидаги кураши учун қандай катта аҳамиятга эга эканлигини ҳар томонлама кўрсатиб бермоқдалар.

Москвадаги марказий лекторийда ва К. Маркс ҳамда Ф. Энгельс музейида марксизм-ленинизм тарихи ва назарияси, коммунистик қурилишнинг энг муҳим проблемалари юзасидан бир қанча лекциялар уюштирилди. «Буюк идеялар ҳазинаси» — илмий коммунизм асосчилари асарларининг иккинчи нашри босиб чиқарилиши тўғрисида ўқилган биринчи лекция катта қизиқиш туғдирди. Шундан кейинги лекциялар «К. Маркс ва жаҳон революцион процесси», «К. Маркс ва революцион Россия», «Ленинизм марксизм тараққиётидаги янги босқич» деган темаларга ва бошқа темаларга бағишланади. Ҳозирги вақтда мамлакатимизнинг кўп шаҳарларида шу хилдаги темаларда лекциялар ўқилмоқда.

Республика жамиятлари ва область ташкилотларининг правлениелари халқаро пролетариат йўлбошчиси туғилган куннинг 150 йиллиги тўғрисида лекция ўқиш учун бир қанча олимларни жойларга юбормоқдалар.

Бутуниттифоқ «Билим» жамиятининг правлениеси КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Марксизм-ленинизм институти, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги ижтимоий Фанлар академияси ва СССР Фанлар академиясининг философия институти билан биргаликда шонли санага бағишлаб, илмий конференция ва семинар-кенгашлар ўтказади.

«Билим» нашриёти К. Маркс туғилган куннинг 150 йиллиги муносабати билан бир қанча янги китоблар чиқаради.

Иқтисод фанлари доктори М. Г. Мошенскийнинг «Маркснинг қўшимча қиммат назарияси ва ҳозирги замон», философия фанлари доктори А. Д. Косичевнинг «К. Маркс илмий коммунизм асосчиси», иқтисод фанлари доктори Р. Я. Окоповнинг «Карл Маркснинг «Капитал»и ва ҳозирги замон» деган брошюралари нашр этилди. Китобхонлар яқин орада «Карл Маркс — жаҳон пролетариатининг йўлбошчиси», «Маркс давлат ва ҳуқуқ тўғрисида» деган брошюраларни ва бошқа китобларни оладилар.

Шаҳар — қишлоққа

ДАЛА ЗАҲМАТКАШЛАРИ УЧУН

Тошкентдаги «Узгипрозем» лойиҳалаш институтининг ходимлари бир қатор муҳим тадқиқотлар устида иш олиб бормоқдалар. Илмий ходимлар, лойиҳачилар ўзларининг меҳнатлари билан дала меҳнаткашларига яқиндан ёрдам бермоқдалар.

Институт коллективи республикамизнинг барча хўжаликларидаги суғориладиган майдонларнинг ҳисоб-китобини олди. Янги маълумотлар жойларда қишлоқ хўжалик экинларининг асосий турларини етиштиришни тўғри планлаштиришда муҳим омил бўлиб ҳисобланади.

Ходимлар 66 колхоз ва 21 совхозга уларнинг ерлари тузилиши ва ундан қандай фойдаланиш ҳақидаги лойиҳаларни тақдим қилишди. Бу лойиҳалар пахтачилик, чорвачиликда маҳсулдорликни оширишда ёрдам беради.

Булардан ташқари Мирзачўл, Қарши чўлида, Марказий Фарғонада, Амударё бўйларида ташкил қилинаётган янги совхозлар учун лойиҳалар ишлаб чиқилмоқда.

Колхоз ва совхозларда замонавий посёлкалар қуриб уларда яшаш дала заҳматкашларининг орзуларидан биридир. 80 дан ортиқ хўжаликда институт яратиб берган лойиҳалар асосида обод посёлкалар қуриладиган бўлди. Улар учун посёлкаларни планлаштиришни яхшилайдиган схема ва лойиҳалар тайёрланди. Бу схема ва лойиҳалар қишлоқ қурилиш ташкилотлари учун замонавий уй-жойлар, равон кўчаларни планли асосда қуриш имконини беради.

Институт ходимлари хорижий мамлакатларнинг буюртмаларини ҳам бажо келтиришмоқда. Дўст Афғонистоннинг Жалолобод канали атрофларидан бунёд бўладиган давлат қишлоқ хўжалик фермаларини лойиҳалашда яқиндан ёрдам берилмоқда.

В. ГОНЧАРЕВ.

ИЛК БОР...

Қарийб бир ойдирки республикамиз олий ўқув юртларида қишки имтиҳонлар муваффақият билан давом этмоқда.

Тошкент Давлат университети журналистика факультетининг кечки 1-курс студентлари ҳам бу йил илк бор синов ва имтиҳонларни муваффақиятли топшириб бўлдилар.

Ҳали студентлар олдида забт этилмаган ўнлаб довонлар турибди. Бу довонлардан ўтиб олиш учун эса қанчалар қунт ва сабот керак бўлади. Ленин муваффақиятли эгалланган биринчи довон, улар кўзлаган кейинги довонларни забт этишларида дебоча бўлади.

ДОҲИЙ ЮБИЛЕЙИГА

Приморье маданият ходимларининг уч кун давом этган кенгаши тамом бўлди. Кенгашда асосий масала — В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарлик масаласи муҳокама қилинди.

Ҳозирги вақтда Приморье ўлкасида салкам бир мингта кутубхона ва 700 га яқин клуб бор. В. И. Ленин тўғрисидаги китоблар, Ильич ҳақидаги бадиий полотнолар репродукциялари виставкалари очилади. Приморье ўлкасидаги мактабларда кичик музейлар ташкил этилмоқда. Бу музейларда В. И. Лениннинг таржимаи ҳолининг унутилмас саҳифаларини очиб берувчи макетлар, расмлар, ҳужжатлар, фотосуратлар бор.

Узоқ шарқ пароходчилигининг жаҳондаги ҳамма денгизларда сузиб юрувчи кемаларининг клублари — Ленин каюталарида кўп иш қилинмоқда.

Кенгашда Лениннинг Узоқ Шарқда Совет ҳокимиятини ўрнатиш тарихи билан боғлиқ бўлган асарларини пропаганда қилишнинг кўпгина янги формалари белгиланди. Арсеньев номидаги ўлка музейида ва Владивостокдаги суратлар галлереясида махсус экспозициялар очилади. Қишлоқ районларида кўчма «Ленин виставкалари» ташкил этилади.

XVIII ТОШКЕНТ ШАҲАР ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИ ДЕЛЕГАТЛАРИ ДИҚҚАТИГА

XVIII Тошкент шаҳар партия конференцияси 1968 йил 13 февраль эрталаб соат 10 да Алишер Навоий номидаги Давлат академик катта опера ва балет театри биносида очилади.

Делегатлар шу ерда эрталаб соат 9 дан рўйхатга олинади.

Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитети.

СУРАТДА: Тошкентдаги 1-пойафзал-фабриқаси 3-цехининг пешқадам пойафзал ишчиси Маърифат Исҳоқова. У сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш билан бирга барча топшириқларини анча ортиғи билан адо этади.

А. Тўраев фотоси.

РЕСПУБЛИКАМИЗ БЎЙЛАБ

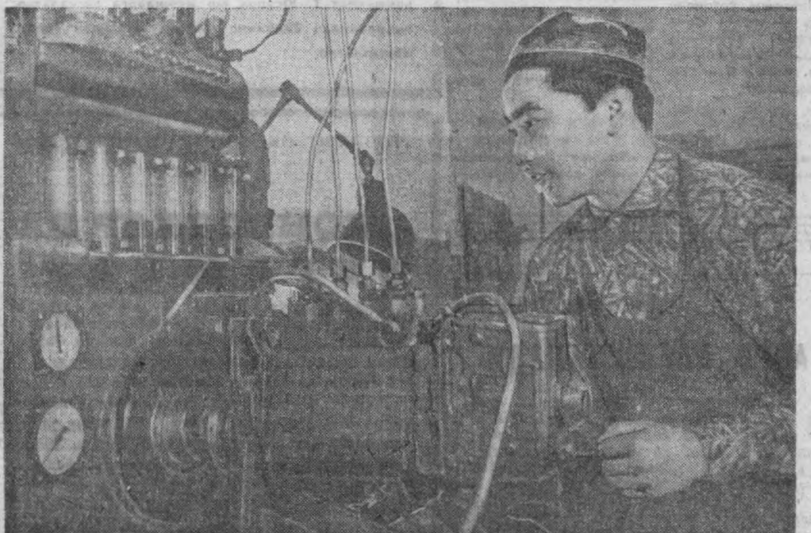

САМАРҚАНД. Шу кунларда ремонт заводининг коллективи беш йиллик планни муддатидан илгари бажариш учун ғайрат қилмоқда.

СУРАТДА: ишлаб чиқариш илғори, комсомол аъзоси Абдураҳим Мирзақулов.

А. Кузьменко фотоси.

(ЎзТАГ).

Бизнинг интервью

КОРХОНА ШУҲРАТИ УЧУН

«Шарқ» мебель фирмаси хонадонларимиз учун ҳилма-хил бежирим мебеллар ишлаб чиқарадиган йирик корхона ҳисобланади. Цехларда бундан бир неча йил аввал ишланиб келинган кўримсиз буюмларга эндиликда кишиларнинг эҳтиёжлари қолмади. Фирма директори Ғ. М. Ражабов билан бўлган суҳбатимизда маҳсулотларнинг сифати ҳақида гап борди.

— Тўғрисини тан олиш керак, — дея сўз бошлади директор, — фирмамизда ишлаб чиқарилаётган мебеллар сифат жиҳатидан кишиларнинг ўсиб бораётган талабларига жавоб бермасди. Фирма харидорлардан, савдо ташкилотларидан дакки еди.

Мебелларимиз нега суюмли эмас, уларни олган кишилар нега ранжишади? Бу саволлар оддий ишчидан тортиб, инженер-у, конструкторгача, хуллас ҳаммамизни ҳам тавишга солди. Рига, Киев мебелсозлари сингари аҳолига сифатли маҳсулотлар ишлаб бериш йўллари ахтарилди.

Дастлабки ишни сифатли хомашё базасини яратишдан бошладик. Яхши, кўркам, пишиқ мебеллар ишлаб чиқариш учун ниҳоят қуруқ тахта керак. Мебелларни тоб ташлаши, тезда айнашининг ҳам сабаби хом ашёнинг тобига етиб қуримагани ва қайта ишланганлигида. Биринчи галда фирмада махсус қуритиш камералари ишга туширилди. Бу мебелларнинг сифати учун қилинган ишларимиздан бири бўлса, иккинчидан ишлаб чиқариш процесслари ва энг муҳим ва асосий участкалар тўла механизациялаштирилди. Мебелларнинг қисмлари устига эластик плёнкалар, лак-бўёқлар бериб сайқаллаш каби ишлар эндиликда автоматик аппаратлар, конвейерлар усулида бажаришга кўчилди.

Техника тараққиётини жадаллаштириш билан маҳсулот сифатини тобора яхшилаш ҳақида саратобликлар бошлаб берган ташаббусга биринчилар қаторида қўшилдик.

Корхонанинг бош инженери Штопел бошлиқ бир группа мутахассислар тажриба алмашиш мақсадида Рига, Киев шаҳарларининг мебелчилари ҳузурида бўлишди. Бой тажрибалар ўрганиб қайтилди. Мебелларга пардоз беришда рангдор, ўз тусини йўқотмайдиган сиплиқ политекс лаклардан фойдаланиш йўлга қўйилди.

Корхонанинг бош мутахассислари Масковкин, инженер-технолог Ш. Ахмедов, конструктор Белинковлар ҳамкорлигида ҳозирги уйларга мўлжалланган кўркам, жуда ихчам ойнали мебеллар, шифонерлар, буфет, сервант ва комплектли мебеллар яратилиб ишлаб чиқаришга жорий этилди.

«Шарқ» фирмасининг бу янги маҳсулотлари пойтахт харидорлари билан ўтказилган конференцияда кўргазмага қўйилиб, юқори баҳоланганига хурсандмиз.

«Шарқ» фирмасининг мебеллари ҳатто москваликларнинг ҳам диққатини тортди. Ўтган йилнинг охирида Москвадаги Бутуниттифоқ мебель технологияси институти мутахассислари билан ҳамкорликда ижод этилиб фирмада ишлаб чиқарилган мебелларининг намуналари Бутуниттифоқ Халқ Хўжалиги Ютуқлари кўргазмасида намойиш қилинди. Кўргазма залидан ўрин олган 32 хил мебелдан 16 тасига виставканинг бронза медали берилди.

Ҳамон янгилик учун кураш эстафетасини қўлга маҳкам тутган фирма мебелчилари ўз корхонасининг шон-шуҳрати учун, унинг маркаси учун янада унумлироқ меҳнат қилишаётир. Ишчан коллективнинг бу йилги режалари улкан. Доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани тобора қизитаётган мебелчилар аҳолига 6 миллион сўмликдан зиёд ҳар-хил стол-стул, ярим юмшоқ холдаги мебель каравотлар ишлаб чиқаради. Бу миқдор 1970 йилларга бориб икки баравар ортади. Бунинг учун фирмани реконструкция қилиш ишлари олиб борилмоқда. Асосий бош корпус қурилмоқда. Бу эса аҳолининг мебель маҳсулотларига бўлган талабларини қондиришда муҳим аҳамиятга эга бўлади.

Т. ЯЙЛОВОВ.

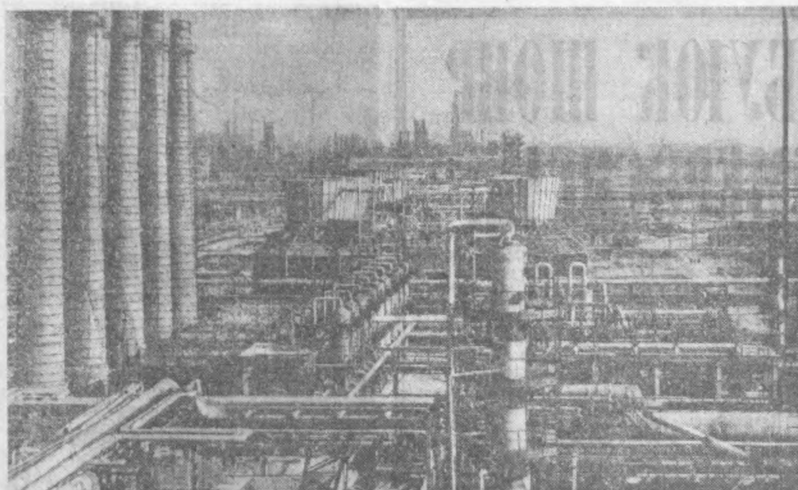

ОЗАРБАЙЖОН ССР. Катта химия гиганти қурилиш майдони — Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги номли Сумгаит комбинати етти километрни эгаллайди. Ҳозирнинг ўзида газлаштириш установкаси фойдаланишга топширилиб, этилен, эпоксит смоласи, полиэтилен комплекси тикланган. Комбинат 44 хил асосий маҳсулот, кўп миқдорда ярим фабрикат ва хом ашё тайёрлаб, Тбилиси, Ереван ва мамлакатимизнинг бошқа шаҳарларидаги химия корхоналарига юборади.

СУРАТДА: қурилаётган комбинат участкаларидан бири.

Ю. Рахиль фотоси.

Эрталабки почтадан

ҚЎЛИНГИЗ ДАРД КЎРМАСИН

«Биз цирк артистлари ошхона пазандаларига лаззатли ва тўйимли таом тайёрлаганликлари учун чин қалбдан миннатдорчилик билдирамиз».

Студентлар, ишчилар томонидан ёзилган бундай илиқ сўзларни Октябрь район ошхоналар трестига қарашли «Роҳат» ошхонасининг дафтарида ўқиш мумкин. Бош ошпаз Самиғ Асроров раҳбарлигида тайёрланган таомлар хўрандаларни хушнуд этмоқда.

Ошхонада сабзавот ва сут маҳсулотларидан арзон ва хушхўр миллий таомлар, салатлар тайёрланади. Уларни тайёрлашда Эргаш Раҳмонбердиев, Асқар Қосимов, Ғафур Қодиров каби ошпазлар намунали ишлашмоқда. Хўрандалар уларга, қўлингиз дард кўрмасин, дейишмоқда.

А. МУҲАММАДҚУЛОВ.

◆

САРТАРОШХОНА САЛОНИ

Чилонзор массивининг 12-кварталида 107-сартарошхона салони очилди. Замонавий типда қурилган салон янги асбоб-ускуналар билан жиҳозланган. Бундан ташқари, салонга марҳамат этувчилар учун яхши қулайликлар яратилган.

А. РАСУЛОВ.

◆

ҚУВОНЧ

Исматулла Тожибоев 8-туғруқхонада дурадгорлик қилади. Куни кеча келтирган қувонч уни янги касб ўрганишга мажбур этяпти. Чунки унинг 045103 номерли 189 серияли автомотолотереясига «Москвич» автомашинаси чиқди.

Машина Москвадан етиб келгунча Исматулла ҳаваскор шофёр бўлади.

А. ОРИПОВ.

◆

Шаҳримиз таассуротлари

Биз сирдарёликмиз. Тошкент биздан 130 километр узоқда. Республикамиз пойтахтининг бугунги жўшқин ҳаёти билан танишиш, унинг равон кўчаларини, архитектура жиҳатдан гўзал қурилган янги биноларини томоша қилиш нақадар қизиқарли. Айниқса мактабимиз ўқувчилари Тошкентга экскурсия бўлади деган гапни эшитиб қолишса, қувонишиб кетишади. Чунки бир экскурсиянинг ўзида ҳам анча-мунча янгиликни билиб олиш мумкин.

Яқинда ана шундай қувонарли экскурсиялардан бири бўлди. Ўқувчиларимиз Тўқимачилик комбинатида, Низомий номидаги педагогика институтида, Республика Халқ Хўжалиги ютуқлари виставкасида, санъат, табиат музейларида, Чилонзордаги янги қурилишларда бўлишди. Ўқувчилар бир кунлик экскурсиянинг ўзида кўп нарсалар билан ошно бўлишди. Шаҳарнинг ҳам чеккасида ажойиб ўзгаришларни кўрдик. Ҳар бир янгилик болалар учун яхши таассурот қолдирди.

Қ. ҚУРБОНБОЕВ,
Сирдарё районидаги Чкалов номли 41-мактаб ўқитувчиси.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 2-бет
12 ФЕВРАЛЬ, 1968 Й.

Тошкент электротехника заводи мамлакатимиз халқ хўжалиги учун зарур бўлган жуда турли хил электр техника ускуналарини ишлаб чиқмоқда. Завод конвейерларидан чиқаётган тайёр маҳсулотлар бетўхтов жўнатилиб турибди.

СУРАТДА: (чапдан ўнгга) 6-цех контроль мастери А. Поскребишев, монтажчилардан В. Кузнецов ва В. Гагарин ўртоқлар бошқарув пультлари блокларидан бир партиясини жўнатишга ҳозирламоқдалар.

1918 — 1968 СССР Қуролли Кучларининг 50 йиллиги олдидан

Дадиллик намунаси

«Узгоспроект» илмий текшириш институти. Ёруғ хоналардаги стол атрофида ўтирганларнинг кўпчилиги ёшлар. Катта оқ қоғозларга турли-туман шакллар чизилмоқда. Қўллар ғоят эпчиллик билан ҳаракат қилади. Жимжитлик. Лойиҳачига ҳеч нарса ҳалақит бермаслиги лозим. Лойиҳада хатога йўл қўйиб бўлмайди.

Фақат бир киши тартибга риоя қилмаётгандек. У минут сайин телефон орқали гаплашар, трубкани қўяр-қўймас, бошқа хонага рақамларни аниқлаш учун чиқиб кетарди. Икки-уч минутдан сўнг у яна ўз жойида ҳозир бўлади. Унинг олдига яна маслаҳат сўрашиб келишади. Энди ундан консультация олиш учун инженер Лариса Аркадьевна Смоленская келди. Бу сафар у кончилар шаҳри — Оҳангарон иситиш системасини қуриш билан боғлиқ бўлган саволларга малакали жавоб олмоқчи. Инженер ана шундай жавобни олди.

Бу киши одамларни ўзига жалб қилаолади. Кишилар у билан учрашишга ошиқадилар. Унинг соф ва юмшоқ овози бор. У масъулият ва одоб билан гаплашади. Пешонаси кенг ва бўртиб чиққан, мулойим юзларида ҳар замонда табассум кўриниб қолади. Унинг билимдонлиги кишини ҳайратда қолдиради. У ўзининг ишини майда-чуйдасигача яхши билади; юзларча маълумотларни билади, шаҳар ва ишчи посёлкаларининг архитектура жиҳозлари билан банд бўлган кўпчилик лойиҳачиларнинг ишидан хабардор.

Бу одамнинг тақдири кишида ҳурмат ва ғурур уйғотади. Бу киши архитектор Александр Николаевич Зотовдир. Бу ҳаракатчан ва бетиним кишининг қилаётган ишларига қараб туриб, унинг кўрлигига 27 йилдан буён ёруғ дунёни кўрмаётганлигига ишонгингиз келмайди.

Кичик бир воқеа. Бир куни унга бир фото мухбирнинг олган суратларини олиб келишди. Бу суратларда нималар борлигини унинг институтда бирга ўқиган ўртоғи, ҳозир эса касбдоши архитектор Николай Мордвинов тушунтириб бермоқда.

— Сен, Коля, биз яхши тушибмиз, деяпсанми? — сўради Зотов ундан.

— Яхши тушибмиз, Саша. Фақат энди анча қариб қолдик.

— Ундақа гапларни қўйсангчи, — Зотов қошларини кериб, деди — ундай ноумид бўлиш керак эмас.

— Сиз менга қараганда анча ёш кўринасиз, — қолишмасди Мордвинов.

Зотов юмшоққина илжайиб қўйди.

...1914 йил ўтиб борар эди. Ғарбда биринчи жаҳон уруши аланга олган, оғир жанглар борар, кишиларнинг қони дарё бўлиб оқарди. Худди шу пайтда узоқ Сибирда энг чекадаги ташландиқ қишлоқ ҳисобланган Тайшетда (ҳозир йирик саноат шаҳри) одатдан ташқари таржимаи ҳоли билан бутун мамлакатимизга танилган бўлажак архитектор туғилди.

У йиллар ғоят оғир пайтлар. Отаси Николай Михайлович темир йўл хизмати участка бошлиғи бўлиб ишлайди. Онаси мактабда ўқитувчилик қилади. Зотовлар оиласи мамлакат билан ҳамнафас яшаб, Октябрь революциясини хурсандчилик билан кутиб олди. Тўрт ойдан кейин отаси Николай Михайлович Шимолий денгиз кемачилигини мустаҳкамлаш учун Архангельскга юборилади. Оиласи ҳам кўчиб келади. Ота ва она ўз фарзандларини маълумотли қилиб тарбиялашга эътибор беришади.

1925 йилда Зотовлар оиласи Тошкентга келади.

— Ажойиб бир воқеа, — ҳикоя қилади Александр Николаевич, — ўша пайтда мен хароба ҳолдаги тўққиз йиллик мактабда ўқир эдим. Ҳозир унинг ўрнида кўп қаватли ҳашаматли мактаб қурилган. Бу мактабда ўқувчилар учун ҳамма шароит яратилган. Биз ҳам ёмон ўқимас эдик, билим орқасидан қувардик. Ўзбеклар, руслар, украинлар — ҳаммамиз дўстлашиб кетган эдик, бир-биримизга ёрдамлашардик.

Мактабимизда топография тўгараги ишлар, шу тўгаракда қатнашар эдим. Эҳтимол бунга отам сабабчидир, унинг мутахассислиги инженер-қурувчи эди. Механикани унча ёқтирмас эдим. Акам Юра механикани яхши кўрарди, шунинг учун ҳам у ҳозир электрик бўлиб ишлаяпти. Шуни ҳам айтиш керакки, бобом ҳам қурувчи бўлган экан, Костромада прораб, қурилиш участкасининг бошлиғи бўлиб ишлаган экан. Кўриб турибсизки, бизнинг оилада қурувчилар сулоласи вужудга келган.

Саша 16 ёшиданоқ ирригация илмий текшириш институтида техник-топограф бўлиб ишлай бошлади. Республика бўйлаб кўп сафар қилади. Унинг дунёқараши кенгаяди, характери чиниқади! 23 ёшида Ўрта Осиё қурувчи инженерлик институтининг архитектура бўлимини тугаллайди. Ўқиш йилларида унга отаси катта ёрдам берди. У ўғлининг қобилиятини яхши билар, шунинг учун ҳам тарбияни ўша томонга қараб олиб борган эди.

Александр Зотовнинг мустақил меҳнат фаолияти 1937 йилдан бошланди. У Коммунал хўжалик халқ комиссарлигида архитектор бўлиб ишлади. Бир йилдан сўнг Фарғона шаҳарини лойиҳалаш ва қайта қуриш бўйича бош архитектор қилиб тайинланди. Бутун вужуди билан ишга берилиб кетди. Бу иш унинг учун ғоят жозибали, қизиқарли эди.

Лекин иш узоққа чўзилмади. Тез орада у армия сафига чақирилди, танкчи бўлиб қолди, оқ финларга қарши урушда қатнашди. Урушдан кейин яна Тошкентга қайтиб, ўзининг қадрдон ишига берилиб кетди, «Планпроект» деган ташкилотда бош инженер бўлиб ишлади. Бу ерда унинг бевосита раҳбарлигида Андижондан бир оз наридаги ўша пайтда Ўрта Осиёда энг йирик Кампирровот сув тўғонининг лойиҳаси ва ишчи чизмалари тайёрланди. У Андижон яқинидаги Тешиктош тўғони лойиҳаси ва архитектура жиҳозларини тайёрлади. Ҳозир тўғон ҳам қурилиб ишга туширилди. Ўша пайтда у Оҳангарон шаҳрини реконструкция қилиш ва қурилиш билан шуғуллана бошлади.

Улуғ Ватан уруши бошланиши биланоқ 27 ёшли Зотов солдат шинелини кияди, Ватан ҳимоясига отланади. Александр Зотов сапёрлар батальонида хизмат қилди, кейинчалик сапёрлар ротасига бошчилик қилди. У хизмат қилган сапёрлар дивизияси қўшинларимизнинг позицияларини мустаҳкамлади, душман босиб келаётган йўл ва далаларни миналаштирди, кўприкларни ва темир йўлларни портлатди. Бутун куч Москва остоналарига яқинлашаётган немис-фашист қўшинларининг ҳужумини тўхтатишга, уларни тор-мор қилишга ва пойтахтимиз остоналаридан улоқтириб ташлашга қаратилган эди.

1941 йил ноябрнинг иккинчи ярмида гитлерчилар Москвани эгаллаш учун асосий ҳужумга ўтган кунлари даҳшатли жанглар бўлди. Бизнинг қўшинларимиз еримизнинг ҳар бир қаричи учун мисли кўрилмаган мардлик ва қаҳрамонлик кўрсатдилар, ҳар бир мудофаа линиясини қаттиқ туриб ҳимоя қилдилар. Мингларча гитлерчилар Москва яқинидаги далаларда абадий ер тишлаб қолишди.

Калуга областидаги Колонтаево қишлоғини ўз ичига олган «Марат» совхози районида қаттиқ жанглардан бири бўлиб ўтди. Бизникилар ҳужумга отланиб, окоплардан чиқиши биланоқ душман огнемети ишга тушди. Аланга Зотовнинг афти-башарасига урилди, у ҳеч нарсани кўрмай қолди. Жангчилар уни орқага олиб кетишди.

Александр Зотов бир ой давомида у госпиталдан бу госпиталга кўчиб юрди. Бир йилча Қозонда даволанди. Ниҳоят яна Тошкентга келтирилди.

Мардонавор солдат кўзидан ва чап қўлининг панжаларидан айрилди. Ҳаммадан ҳам у кўр бўлиб қолганлигига афсусланди. Унинг бутун мақсад ва истаклари чиппакка чиқадигандек бўлиб туюлганда юраги орқасига тортиб кетарди... Оғир дақиқаларда Лев Николаевич Толстойнинг «Қандай бахтсизликка учрамагин, дадил бўл» деган сўзларини эсига келтирарди. У меҳнат қилиш, ижод этиш иштиёқи билан тўлиб тошган эди.

Унинг учун яна меҳнатга қайтиш ғоят оғир бўлди, ҳаммасини бошидан бошламоқ керак эди. Яна отаси ёрдамга келди. У ўғлини чизмаларни ўқишга, уларни тасаввур қилишга ўргатди. Александр Николаевичнинг биринчи ёрдамчиси, бағри кенг ва баҳодир хотини Галина бўлди. Техника билимларини эгаллаб туриб, эрига ёрдам бериш мақсадида Тошкент политехника институтининг қурилиш факультетини тамомлади, кейинчалик Тошкент давлат университетининг филология факультетини тугаллади. Мана Галина ўн етти йилдан буён шаҳардаги мактаблардан бирида ўқитувчилик қилмоқда.

Урушдан кейинги йилларда Александр Николаевич Зотов ўн етти йилдан буён «Узгоспроект» институтида ишлаб келмоқда. Бу йиллар ичида у Фарғона, Марғилон шаҳарларининг қайта қуриш бош планларини ишлаб чиқди. Ўн икки йилдан сўнг Александр Николаевич Оҳангарон шаҳрини реконструкция қилиш масаласига яна қайтди. Бу шаҳарни ривожлантириш ва қуриш тўғрисида техник-иқтисодий доклад тузиб чиқди. 1954 йили ҳукумат комиссияси бу докладни кўриб чиқди ва тасдиқлади. Бир йилдан сўнг Оҳангароннинг бош плани тугалланди ва унинг қурилиши бошланди. Ҳозир тўқсон минг киши яшаётган янги Оҳангарон шаҳри коммунист-архитектор Зотовнинг ижодидир.

Александр Николаевич Ленин ордени ва жанговар Қизил Байроқ ордени билан мукофотланган, унга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган қурувчи» унвони берилди.

Унинг юраги тепар экан, у қурувчилар сафида мардонавор хизмат қилади.

Ф. МЕЛЬНИКОВ.

ИШДА ТАРТИБ ЙЎҚ

Турмушимиз кун сайин фаровонлашаётганлиги сабабли аҳолининг бежирим мебелларга бўлган талаби ҳам ошиб боряпти. Бу эса республикамиздаги мавжуд мебель фирмалари ва корхоналарининг қўли гул ҳунармандлари зиммасига катта ва шарафли вазифаларни юклайди. Буни чуқур ҳис этган мебелсозлар аҳоли талаб ва эҳтиёжини қондириш мақсадида ишлаб, юқори кўрсаткичларни қўлга киритдилар ва киритмоқдалар.

«Ватан» мебель фирмасининг ишчи-хизматчилари ҳам кўплаб мебель ишлаб чиқариш мақсадида меҳнат қилишяпти. Бу — яхши албатта. Лекин маҳсулот сифатини яхшилаш, хом ашё материалларини нес-нобуд қилмай сарфлаш юзасидан бу ерда қандай ишлар қилиняпти?

Ўзгалар паноҳида

Фирма бош инженери ўртоқ Карилгановга мақсадимизни айтган эдик, бироз қовоғини солиб турди-да, секретарь қизни чақирди. Секретарь қиз бизни фирма план бўлими бошлиғи ҳузурига олиб борди.

— Сизларни нима қизиқтиради? — сўради у.

— Мебелсозларнинг ўтган йилги ишлари билан таништирсангиз?

— Утган йилги иш билан?! — ажабланди у қошларини чимириб. — Қизиқмисиз, ҳали биз ўтган йилдаги ишларни ҳисоб-китоб қилганимиз йўқку, 1966 йилги ишлар бўлса, унда бир бошқа гап.

— Унда, айтингчи, Елена Григорьевна, — дедик биз ҳайрон бўлиб. — юбилей йилида план бажарилдими?

— План.., план... Ҳа, бажарилган. Ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш плани 102,4 процент бажарилган.

— Фирманинг асосий корхонасичи?

— Оббо, айтдимку, фирма бажарди деб, яна сизга нима керак?

— Асосий корхона бўйича топшириқ ўринлатилдими, йўқми, шуни сўраяпмизда!

— Йўқ! — деди у зарда билан, — бажарилмаган. План 96,3 процентлигида қолиб кетган, бўлдими?

— Ундай бўлса, план 1-филиал ҳисобига бажарилган эканда-а?

— Ҳа, шундай...

— Бу йилги режалар қандай?

— Очиғини айтсам, 1968 йилда қилинадиган ишлардан менинг хабарим йўқ, бу ҳақда фабкомдагилар гапириб бера олишса керак.

Ажабо, буни корхона план бўлимининг бошлиғи Е. Г. Аралова билмаса, ким билиши керак экан?

Ишчиларнинг меҳнат шароитини яхшилаш, маҳсулот сифатини ошириш юзасидан қандай ишлар амалга оширилаётгани тўғрисидаги саволимиз ҳам жавобсиз қолди.

Ажабланиб фирма ҳовлисига чиққан эдик, бу ердаги ҳақиқий аҳволни кўриб ҳайратдан ёқамизни ушлаб қолдик.

Бели оғримаганлар

Фирма территорияси зилзиладан зарар кўрган уйлар йиқитилганда деворлари сурилган, хароб жойни эслатади. Бир томонда тахталар, яна бир томонда уюм-уюм пайраҳалар, фанерлар бетартиб ёйилиб ётарди. Шуларни кўрганингда фирма раҳбарларининг хом ашёга нақадар совуққонлик билан қараётганларидан ғазабланасан, киши.

Ҳовлида жуда катта жойни бу ерга ишлатиш учун олиб келинган фанерлар эгаллаб ётипти. Ҳа, бу фанерларнинг эндиликда номигина қолган.

Ҳом ашё материалларининг очиқ жойда тартибсиз ётиши ҳар қандай кўнгилсиз ҳодисаларга, жумладан катта ёнғин чиқишига олиб келиши ҳам мумкин. Чунки, ёғоч материаллари билан бирга лак-бўёқ маҳсулотлари, бензин, ацетон, керосин сингари оловга «ўч» ёнилғилар ҳам бир жойда аралаш-қуралаш бўлиб ётибди.

Фирма территориясидан Салор суви оқиб ўтади. Ишчилар ҳазиллашиб, яхшиямки шу сув оқиб ўтаркан, раҳбарларимизни хижолатдан қутқаряпмиз, дейишади. Уларнинг гапида жон бор. Бунга биз ҳам ишонч ҳосил қилдик. Салор бўйида ётган чиқиндиларни икки киши курак билан сувга ташлаяпти. Бу — медицина-санитария жиҳатидан ҳам тўғри келмайди. Сув оқаётган жойга «Бу ерга чиқинди — пайраҳалар ташлаш қатъиян ман этилади» деб темир тахтага ёзиб қўйилган. Шунга қарамай, чиқиндилар сувга оқизиляпти.

— Ҳар доим аҳвол шу, — дейди пешонасидаги терни артиб бу ерда ишлаётган Исоқжон Отажонов. — Фанерларни қирқадиган цехдан чиқадиган чиқитларни тўғри шу Салорга иткитамиз.. Буларни ташқарига олиб чиқишга машина йўқ. Шундай бўлгач на чора..

Шу пайраҳалар чиққан жойда фирма медпункти, партия комитети, касаба союз комитети биноси жойлашган. Бироқ бу ерда ҳар куни кириб-чиқадиган на медицина ходими, на фабком раиси мавжуд аҳволнинг олдини олишни хаёлларига ҳам келтирмайди.

Фирма территориясида 200 кубометрдан ортиқ тахта, тахта қуритадиган катта вентилятор, дабдаласи чиқиб кетган автокран, унинг ёнгинасида бир қанча тонна темир-терсак ётипти. Ахир уларнинг ҳаммаси давлат мулки-ку. Минглаб сўмлик хом ашё ярoқсизга чиқиб кетаверса, майлими?!

Ғамхўрлик шуми?

Тушки овқат пайтида меҳнат ва иш ҳақи бўлимига кириб қолдик. Хона ичида картошка ҳиди анқийди. Хизматчилардан бири дастурхон тузаяпти.

— Овқатни шу иш жойининг ўзида ейсизларми — сўрадик ундан.

— Ҳа, — деди ҳалиги аёл, — Овқатланганни кўчага чиқсак бекорга вақтимиз кетади. Ўзимизда эса ошхона йўқ...

Таажжуб! 400 га яқин ишчи ишлайдиган фирманинг асосий корпусида наҳотки ошхона бўлмаса?! Кейин суриштириб билсак, чиндан ҳам шундай экан. Мебель фабрикаси 1965 йилнинг 1 майидан бошлаб фирмага айланди. Бироқ фирманинг пешонасига ханузгача ошхона, чойхона, битгани йўқ, ишдан сўнг ҳордиқ чиқарадиган жой ҳам йўқ.

Каттагина бир корхонада шу пайтгача ошхона, лоақал бирорта буфетнинг ишчиларга маиший хизмат кўрсатмай келаётганлигини нима деса бўлади, ахир! Ёки фирма директори А. Ким, директор ўринбосари Демартино, бош инженери Карлиганов ўртоқлар кадрлар — олтин фонд эканлигини тушунишмасмикан? Тушунишади, албатта. Бироқ бунга бефарқ қарашади.

Тўғри, ошхона қурилиши бошланганига уч ой бўлди, афтидан ҳали-вери битмайди ҳам. Лекин вақтинчалик ошхона ёки буфет очиш мумкин эмасми? Бунга яраша бино ҳам топилади. Фирма территориясида идора учун қурилган бинода буфет очиш мумкин. Ҳозир эса бу ерда корхона директорининг ўринбосари ўртоқ Демартино бола-чақаси билан яшаяпти. Фирмага қарашли битта юк машинасидан ўз манфаатига бир неча ой фойдаланиб юргани барчага аён! Билмадик, бу ҳуқуқни унга ким берди, экан.

Биз фирманинг хом ашёга нисбатан хўжасизларча муносабатда бўлаётгани тўғрисида сўз юритдик, холос. Ишчиларнинг, ҳатто бошлиқлар ва мутахассисларнинг қунимсизлиги, меҳнат интизомининг бузилаётганлиги, ишчилар орасида ва цехлараро социалистик мусобақанинг ёмон ташкил қилинганлиги, деворий газета ва жанговар варақалар чиқарилмаётганлиги ҳамда мебелсозларнинг маданий дам олиши тўғрисида ғамхўрлик қилинмаётганлиги ҳақида тўхталмадик.

Корхона маҳсулотлари сифатсизлиги тўғрисида ҳам савдо ташкилотларидан кўплаб эътирозлар тушмоқда. Бу эътирозларни бартараф қилиш, фирмада тайёрланаётган маҳсулот — думалоқ столлар, бир ва икки тумбочкали ёзув столлари, диван-караватлар, мактаб парталари ва трюмолар сифатини яхшилаш юзасидан корхона бошлиқлари амалий иш олиб боришлари кечиктириб бўлмайдиган вазифалардан биридир. Бунинг учун етарли имконият, мутахассис кадрлар мавжуд. Ҳамма гап уларнинг қалбига йўл топа билишда қолган!

Ҳ. ҲАКИМОВ.
Ё. СОЛИҲОВ.
«Тошкент оқшоми»нинг махсус мухбирлари.

Тошкентдаги экскаватор заводида ёш ишчиларга ҳунар ўргатиш кенг кўламда олиб борилмоқда. Завод маъмурияти партия ва комсомол ташкилотлари ёш ишчиларни тарбиялашга алоҳида эътибор бермоқдалар.

СУРАТДА: (ўртада) йиғув цехининг инженери коммунист Т. Юсупов ёш ишчиларга экскаватор қисмларидан бирининг йиғиш юзасидан ёрдам кўрсатаётир.

Тошкент сут комбинатининг меҳнатсевар коллективи шаҳримиз аҳолисининг сут маҳсулотларига бўлган талабларини ҳисобга олиб, ҳар куни 50 тоннадан ортиқ турли хил сифатли сут маҳсулотлари ишлаб чиқармоқда.

СУРАТДА: комбинатнинг М. Ухина бошлиқ участкасида.

М. Нуриддинов фотолари.

● Янги марка

КАСАБА СОЮЗЛАРГА БАҒИШЛАНАДИ

СССР Алоқа министрлиги касаба союзларининг шу йил февраль ойида ўтказиладиган XIV съездига бағишланган почта маркасини муомалага чиқарди. Маркада ер шари фонида турли миллатдаги кишилар гуруҳи тасвирланган. Бу сурат меҳнат жаҳондаги ҳамма кишиларни уларнинг тили ва рангидан қатъий назар бирлаштиради деган маънони англатади. Сурат композициясига «Касаба союзларининг XIV съезди. Москва 1968», деган текст киритилган. Марка автори рассом Владимир Алексеевдир.

СССР Алоқа министрлиги худди маркадагидек халқаро меҳнаткашлар бирдамлигини акс эттирувчи символик сурат босилган почта конвертларини чиқариш учун ҳам тайёрланяпти.

Мария КОВАЛЕВА,
(АПН)

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ»ДА БОСИЛГАНДАН КЕЙИН

„ЖОНБОЗЛАР ВА БЕҒАМЛАР“

Газетанинг ўтган йили 22 ноябрь сонида юқоридаги сарлавҳа остида босилган хабарда 1-ёқилғи базасининг ибратли ишлари билан бирга айрим нуқсонлари кўрсатилган эди.

1-ёқилғи базасидан олинган жавобда кўрсатилишича, Янгиобод массиви аҳолисини кўмир билан таъминлаш яхшиланган. Аҳолидан олинган барча заказлар бажарилган. Бироқ, 39-автобаза раҳбарлари ўз вазифаларига баъзан масъулиятсизлик билан қарамоқдалар. Белгиланган миқдордан кам автомашина ажратилиши оқибатида аҳоли заказлари баъзан ўз вақтида бажарилмай қолмоқда.

Автобаза раҳбарлари бу ҳақда жиддий ўйлаб кўришлари керак.

ГАЗЕТХОН ИЛҲОМЛАРИ

Редакциямизга адабиёт ихлосмандларининг асарлари ҳамон кўплаб келмоқда. Поэзия ва проза ишқибозлари ўзларини тўлқинлантирган ҳаёт ҳодисалари ҳақида асарлар ёзмоқдалар. Улар орасида ҳали адабиётнинг энг кичик талабларига ҳам жавоб бера олмайдиган шеър ва ҳикоялар оз эмас. Муаллифлар редакцияга асарларини юбораётганларида ўзларига нисбатан қаттиқ талабчанлик қилмаётганликлари кўриниб турибди. Лекин улар орасида дурустгина бадиий асарлар ҳам йўқ эмас.

Қуйида биз редакциямизга келган ўнларча шеър ва ҳикоялар орасидан газетхонлар эътиборига ҳавола этиш лозим деб топилганларини эълон қилмоқдамиз.

● *Янги машқлар*

МУНИСИМ

Ишонмайин еру осмонга,
Орзуларим сенга яширдим.
Пинҳон тутган ишқим ўтининг
Ҳароратин сенда оширдим.

Сенда ётар дилбар ҳисларим
Гўдак каби поку беозор.
Қўлгинангга тутдим ардоқлаб,
Асраш лозим бўлса неки бор.

Умрим ўтар, аммо суюмли,
Онлар қолар ширин ва маъсум,
Бу дамларни мангу қадрлаб
Ёдингда тут, менинг мунисим...

● ● ●

ИЗ ҚОЛИБДИ ТОҒЛАР КЎКСИДА

Из қолибди тоғлар кўксида,
Балки бундан юргандир Шота.
Мағрурлик бор қоя аксида,
Ўтганми ё Низомий ота.

Шу маскандан кетганми Ҳофиз,
Қадамидан яралибди гул.
Дунё ичра нафосат, нуфуз
Чертганми ё созини Бедил.

Из қолдирган Авазми, Машраб,
Ё ғазалхон ҳазрати Бобир.
Балки кезган кўзларин ёшлаб,
Дардли сонет тўқиб Шекспир.

Кўҳна тарих чулғагач зеҳним,
Тахминларим ёришар аста.
Йўлчиларга ортади меҳрим,
Қалбим ёниб эзгу ҳавасда.

Бу тоғларнинг ўнгу сўлида,
Қолармикан бизларнинг из ҳам.
Кезмоқ бўлсанг тақдир йўлида,
Қани бошла, ҳамроҳ дўстгинам!

Одил ТУХАНАЗАРОВ.

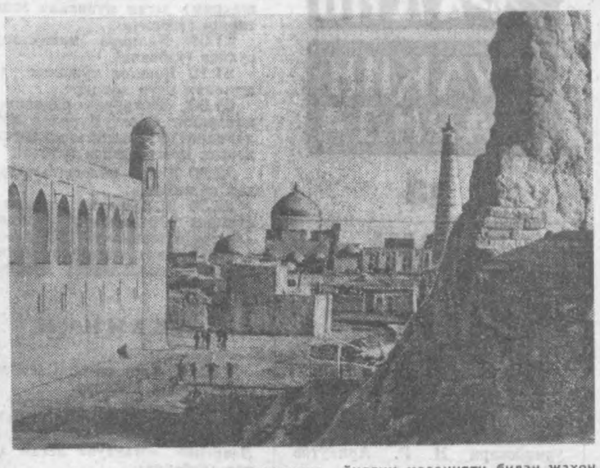

Улуғ ўзбек халқи ўзининг мингларча йиллик маданияти билан жаҳон цивилизациясига улкан хазина қўшган халқдир. Самарқанд, Бухоро, Хева ва бошқа шаҳарлардаги тарихий ёдгорликлар халқимизнинг узоқ ўтмишларидан бери гуллаб келаётган юксак маданиятидан ҳикоя қилади. Ранго-ранг миноралар, минг йиллик мадрасалар ҳамон ўз кўркини намойиш қилиб келяпти.

СУРАТДА: Хевадаги тарихий ёдгорликлардан бири.

КАСБИМ

Ҳалойиқлар ичида айлади қаддим расо касбим,
Тамаъдан ҳоли бўлдим, тандаги жоним фидо, касбим,
Ҳаётим борича ҳеч бўлмайин сендин жудо, касбим,
Саломатлик бўлиб, вақтида ман айлай адо, касбим,
Қўлимдан келганича яхшилаб айлай бажо касбим.
Қаю илму ҳунарда бўлмагин — касбинг санга шулдир,
Бу касбинг ишлаганда нафсини хоҳишларин ўлдир,
Ки қалбинг тўғри айлаб, тўғрилик ишларни сан туғдир,
Хиёнат ҳам хатога қўймагил йўл бу ёмон йўлдир,
Кечар ҳар қайси одам билмайин қилсам хато касбим
Кимики ишламас ҳам касби йўқ нафратга лойиқлар,
Ёмон кўз бирла боққайлар анга барча ҳалойиқлар,
Кимики касб этокин ушлади касбига ошиқлар,
Тили дил бирла бирдир ишлаган касбига содиқлар,
Бу янглиғ яхшилар бирла манга ҳам муддао касбим,
Агар касбингни қилсанг яхши қил халқларга манзур эт,
Жаҳонни касбинг ила яшнатиб обод, маъмур эт,
Қаю ишхона бўлсин номини оламга машҳур эт,
Севиб касбинг, Сафоий, доимо нур устига нур эт,
Биродарлар билан қўл ушлашиб де-доимо касбим!

САФОИЙ,
пенсионер.

ҲИКОЯ

Ҳайкал

Авжи баҳор. Узоқ Шарқ тонгги отмоқда. Уфқ қизариб, қуёшнинг ёрқин нурлари қир ва ўрмонлар оша ер юзига таралмоқда. Бизнинг «Хабаровск-Владивосток» поездимиз пишқириб олдинга чопади. Ҳамроҳим полковник Рудин:

— Кейинги станцияда тушамиз,— деди нарсаларини йиғиштирар экан.

Менинг манзилим аслида Владивосток бўлса ҳам, бироқ Крестьянкада тушиб ўтишга тўғри келади. Ниҳоят поездимиз станцияга етиб келиб тўхтади. Мен чамадонларимни кўтариб, полковникнинг орқасидан юриб борардим.

— Энди автобус билан икки остановка чамаси йўл юриб борамиз,—деди у мени остановка томон бошлар экан.

Автобусда йўлга тушдик.

— Унинг бир ён дафтарчаси менда қолиб кетган. Дафтарчада нималар ёзилганлигини тушунмасам ҳам уни ёнимдан қуймай, доимо ўзим билан олиб юраман,— деди автобус ойнасидан олис-олисларга назар ташлар, томоша қилар экан у.

Биз автобусдан тушганимизда, адрликнинг этагида, асфальт йўл ёқасида басавлат, юзларида ўйчанлик сезилиб турган, икки қўллаб автоматни маҳкам тутиб, душманга ҳамла қилаётгандек турган бир оддий солдат ҳайкалига кўзим тушиб қолди. Унинг атрофини гулчамбарлар билан ўраб қўйишибди. Ҳайкалнинг олдига етиб бормасданоқ:

— Бу ким?—шошилиб сўрадим ҳамроҳимдан.

— Ўша. Мен сўзлаб берган, ҳамшаҳринг шу бўлади,— жавоб берди полковник.

Мен ҳайкалнинг олдига етиб келиб, унга узоқ тикилиб қолдим. Ростини айтсам: баҳодир жангчига жуда ҳавасим келди. Ёмондан дод, яхшидан от қолади, деб шунга айтар эканлар-да!

Унинг кўкракларини орден ва медаллар безаб турибди. Қаҳрамон ҳайкалига боқар эканман, шу ёзувга кўзим тушди: «Ватан ҳимояси учун жангларда қаҳрамонларча ҳалок бўлган мард ўзбек жангчиси Ботир Тошматовга, шон-шарафлар бўлсин!»—Бу ёдгорлик сўзлар зарҳал ҳарфлар билан ёзиб қуйилган.

— Юринг, ўтирамиз,— деди Рудин мени туртиб.

Биз бўш скамейкаларнинг бирига ўтирганда, қуёш кутарилиб қолган эди. Полковник бир қадар сукут сақлаб, кейин папкасини очди, бир дафтарчани чиқариб менга узатди:

— Бу дафтарчани фақат шу шарт билан сизга кўрсатаман: бунда ёзилган ҳар бир сўзни бирма-бир ўқиб, менга сўзлаб берасиз.

Мен шу шартга кўнгандай бўлиб қарадим. Бироқ унинг юзида боягги қувноқлик йўқ, кўзларида ёш. Мен унга яна ботиниб қарай олмадим. Чунки офицер марҳум дўстига юракдан ачинаётган эди. Бирор ноўрин сўз айтиб қўйиб, полковникнинг ярасини янгиламай дедим-да, кўз ойнагимни олмоқчи бўлиб, чўнтагимга қўл солдим.

Бахтсизлик! Буни қарангки, кўз ойнагим синиб қолибди. Ёшинг элликдан ошиб қолгандан кейин кўзинг унча-мунча нарсани кўрмайдиган бўлиб қолар экан.

Ҳамроҳим буни сездида:

— Майли, синса синибди, дафтарчани беринг, яхшиси бироз суҳбатлашиб ўтирайлик-да, сўнгра қайтиб кетармиз,— деди кўз ёшларини ҳаворанг даструмоли билан артар экан:

Орага жимлик чўкди. Шу пайт бир тўда мактаб болалари автобус билан келишди-да, қаҳрамоннинг қабрига гулдасталар қўйишди. Шопеннинг мотам марши янгради. Ҳамма ўрнидан турди. Мен ҳам Рудин билан бош кийимларимизни олиб, оёққа турдим.

Музика тугади. Жой-жойимизга ўтирдик.

— Ҳа, 1945 йилнинг ёзида немис-фашист босқинчилари улоқтириб ташланган бўлса-да, Узоқ Шарқда ҳали япон босқинчларига қарши уруш давом этарди,— дея ўз ҳикоясини бошлади полковник,—ўша вақтда пиёда қисмнинг бир бўлинмасига мен командирлик қилган эдим. Ботир эса, оддий аскар эди. Шу йилнинг 9 август куни ҳужумга ўтиш тўғрисида Қўмондонликдан буйруқ олдик.

Душманга қарши ҳужум бошланиб кетди. Йигитларимизни гўё бургут дейсиз. Бироқ посёлкани олиш ниҳоятда қийин бўлди. Душман йўлни тўсиб, посёлканинг ҳамма жойида уларнинг дот ва дзотлари бизларга қаттиқ қаршилик кўрсатди. «Тил» жуда зарур бўлиб қолди. Бу вазифа Ботир зиммасига тушди. Чунки, у бу ишда анча тажрибали эди.

У мен билан қучоқлашиб хайрлашар экан, шу дафтарчани менга тутқазиб:

— Уртоқ командир! Зиммамга юкланган топшириқни, албатта, бажариб қайтаман. Агар бирор бахтсизлик рўй берса, дафтарчамни жуда эхтиёт қилиб сақланг, иложи бўлса, севгилим Жамилага жўнатинг,—деди-ю, қоронғилик ичига кириб кетди.

Бу топшириқни ўташ ниҳоятда масъулиятли ва қалтис эди. Душман чангалига тушиб қолиш хавфи бор эди. Шуни ўйлаб ташвишланар эдик. Шукур, кеча оққанда, бир япон офицерини орқалаганича қисмга кириб келди.

У қўлга туширган япон хушидан кетиб қолибди. Ботир уни елкасидан туширди-да, ўзи сув сўради. Сувни ичди-ю, йиқилиб, хушидан кетди.

Орадан бир соат ўтгач, қаҳрамон дўстим ўз қўлимда жон берди. Лекин бир оғиз ҳам гапирмади. Кийимларини ечиб қарасак: ўқ ва пичоқдан баданлари жароҳатланган экан.

Кейинчалик япон офицерининг айтишича: олишма ва муштлашув билан уни қўлга туширган экан.

Ботир ҳалок бўлди. Бироқ у келтирган «тил» посёлкани ишғол қилишимизда қўл келди. Тонгга яқин посёлка озод қилинган эди.

Энди дафтарчага келганимизда, Ботир етим ўсган бўлиб, ота-онаси йўқ эди. Военкоматга кўп хат ёздим. Жамилани сўратдим. Лекин уни топишнинг ҳам иложи бўлмади Ҳа ана шундай бўлган эди,—у оғир уф тортди.

Биз яна автобусга тушиб шаҳар вокзалига қайтдик.

Ўқувчим, Сиз дафтарчада нималар ёзилганлигини билишни истарсиз. Мен полковникка дафтарчани қайтариб берганим йўқ. Тез кунлар мобайнида кўз ойнак сотиб оларман. Қаҳрамон Ботиримизнинг унда нималар ёзганлигини сизга маълум қиларман.,

Мамасоли ЖУМАБОЕВ.

Янги номлар

Ҳанифа Солиҳова — уйғур қизи. Кўп йиллар давомида у ўзбек ва уйғур классикларининг асарларини мутолаа қилишни тинмай давом эттирди. Айниқса, Ғафур Ғулом, Ҳамид Олимжонларнинг юрак, гражданлик ва мантиқ жозибаси зўр шеърларини топиб ўқиши уни янги бир жаҳонга етаклади. Бу ҳол унга Ватан, жамият олдидаги шоир бурчи ва поэзиянинг муқаддас вазифасини англашга ёрдам берди. Шундан бошлаб унинг шеърий машқлари янги мазмун касб этиб борди.

У Ленин миллий сиёсати барқ урган бу озод диёрни, хотин-қизларнинг эркин камолини кўра билди ва илҳоми булоқдай қайнади. Олмаота шаҳрида чиқадиган уйғур тилидаги «Коммунизм туғи» газетаси ва Ўзбекистон радиосида бериладиган уйғур тилидаги эшиттиришларда ўз шеърлари билан фаол қатнаша бошлади. Шоир Адҳам Раҳмат таржимасида «Ўзбекистон хотин-қизлари» журналида, уйғур тилида эса Олмаотада чиққан «Гулшан» альманахида эълон қилинди.

Ҳанифа бадиий адабиётни яхши ўрганиш, назарий илмга эга бўлиш учун ўқиш зарурлигини сезиб, 1963 йили Андижон Давлат педагогика институтига кирди. Ўқиш давомида у ўқитувчиларни ўз аҳлоқ, одоби, муомила маданияти, бой хотираси, илмга муҳаббати билан ҳайрон қолдирди. У ўтилган дарсларни яхши ўзлаштирибгина қолмай, қўшимча адабиётлар ўқиб, уни бойитиб боришга интилади.

Ҳанифа 1967 йили Андижон Давлат педагогика институтининг филология факультетини муваффақиятли тамомлаб, шу ерда ўқитувчи бўлиб ишламоқда. Шунингдек «Коммунизм туғи» газетасининг Андижон область мухбири ҳам у.

Қуйида уйғур шоираси Ҳанифа Солиҳованинг сиз «Оқшом»хонлар учун юборган шеърларини ўқийсиз.

ЛАЙЛИ ГУЛ

Лайли гул, кел жоним, беҳад соғиндим,
Қуёшни соғинган далалар мисол,
Ҳаётдан сенга бир нашъа илиндим.
Келгил интизорман қошлари ҳилол.
Анорзорларингда кездим шод кўнгил,
Ўзимда йўқ бўлиб боқсанг бир қиё.
Лабларинг ёғутми ёки қизил гул,
Юзингдан сочилар бир ўтли зиё,
Соғинсам дил яйраб кулади бахтим.
Негаки сен билан ҳаёт намоён.
Ҳаётинг завқида хуш кечар вақтим,
Мен билан бўл жоним тургунча жаҳон.
Оёғинг остига баҳор паёндоз
Вафо шиор этай, парвонанг бўлиб,
Келақол, чиқаман йўлингга пешвоз
Севгинг соғинчлари қалбимга тўлиб.

ЯША ҲУР ЭЛИМ

Гўзал ватан бағрида байрам,
Ҳар хонада янграр куй, қўшиқ.
Кўркам ўлкам гўзал ҳуснига.
Бутун қалбим ошиқдир, ошиқ.
Шу ошиқлик шодлигин куйлаб,
Дарё каби тошар севинчим.
Дегим келар:—яша ҳур элим!
Бахтиёрсан, ҳаёти тинчим.

ТЎРТҚУЛОҚ

Ёлғиз ўлтирардим булоқ бошида,
Лекин тиниқ кўзгу этмаганди ром,
Фақат сен ҳақдаги ўйлар бошимда:
Севгим-севгилимсиз тотлимас ором.
Ногоҳ кўзим тушди тўртқулоқ ўтга:
Қувончдан энтикдим. энтикдим чунон.
Дарҳол қўлим чўздим у наёб ўтга.
Кўксимга қададим бахт рамзисимон.
Шундай гап бўларди қизлар ичида:
Ким топса тўртқулоқ—бахт нишонасин.
Ўшанинг толеи баландмиш жуда,
Бир умр ўпармиш бахт пешонасин.
Булоқ ҳам кўзимга сержилва энди.
Хурсанд топганим-чун, деймаи,—тўртқулоқ.
Эҳ, кошки ўшанда англасам эди,
Содда тушунчамдан кулганин булоқ.

● КЕКСА ЮРАК МАВЖЛАРИ

ЭЙ, АЗИЗ ОДАМ

Эй, азиз мақсадга етмоқ сабру бардошингдадир,
Иззату ҳурмат туташган ақлу дил дошингдадир,
Жумла неъматлар сенинг-чун лаззати ошингдадир,
Хулқу одобинг гўзалдир, матлабинг қошингдадир,
Сен азиз одам эрурсан, ҳислатинг бошингдадир,
Ақлу идрокинг тўлишган навқирон ёшингдадир,

Бадбурушликни юзингдан, қош-қовоғингдан йўқот,
Нафъи йўқ сўзни фаҳм жоми қулоғингдан йўқот,
Тилнинг аччиқ заҳрини икки дудоғингдан йўқот,
Нафрати эл вожиб ўлган дамни боғингдан йўқот,
Сен азиз одам эрурсан зийнатинг бошингдадир,
Ақлу идрокинг тўлишган навқирон ёшингдадир.

Сайр этиб гулшанаро кирганда гулни узмагил,
Чеҳраси гулгун очилган ёрнинг кўнглин бузмагил,
Йўл озиб элдан чиқиб доми фасодни тузмагил,
Бўл шараф аҳли билан, беҳуда сўз юргизмагил,
Сен азиз одам эрурсан шуҳратинг бошингдадир,
Ақлу идрокинг тўлишган навқирон ёшингдадир.

Хушнудо, кўркам ҳаёт сенга садоқатдан келур,
Жисми жонингга аламлар кори зиллатдан келур,
Бахти истиқбол зиёси яхши ниятдан келур,
Ҳолати хорлик кишига нодон улфатдан келур,
Сен азиз одам эрурсан давлатинг бошингдадир,
Ақли идрокинг тўлишган навқирон ёшингдадир.

ХУШНУД,
пенсионер.

Ҳамза номидаги театрнинг янги биносини жиҳозлаш ишлари давом этмоқда. Бу ерда машҳур наққош Маҳмуд Усмонов бош бўлган ўймакорлик усталари ғайрат билан ишлашяпти. Фото-мухбир Р. Альбеков улар билан учрашиб мана шу суратни олди.

Суратда: ёш наққошлардан (чапдан) Ҳабибулла Икромов, Мирзоҳид Усмонов, Фотих Файзуллаевларни кўриб турибсиз.

Гулғунчалар

ДАСТЛАБКИ ҚАДАМ

Жаҳон театр санъати дунёсига Маннон Уйғур, Аброр Ҳидоятов, Обид Жалиловларни берган Ҳамза номидаги Ленин орденли академик драма театри саҳнасига ёш актёр Мамадали Содиқовнинг зўр умид, улуғ ният ва ихлос билан қадам ранжида қилганига ҳали кўп бўлгани йўқ. Бироқ театр шинавандалари бу ёш комик артистни яхши таниб қолишди.Боиси, у санъат даргоҳига дадил қадам қўйиб келяпти.

Улуғ инглиз ёзувчиси В. Шекспирнинг «Вероналик икки йигит» комедиясида Турио, Ойбекнинг «Қутлуғ қон» асарида Шоқосим ота, Фарҳод Мусажоннинг «Оқ кабутар»ида янги ходим ролларининг анчагина муваффақиятли чиққанлиги Мамадалининг истеъдодидан дарак бериб турибди.

Мамадали саҳна санъатини ўрганиш билангина чекланиб қолаётгани йўқ. Қўлида рубоб ва қалам тутиб, янги шеърлар ёзмоқда, уларга куй басталаяпти.

Қуйида сиз ёш санъаткорнинг ўзи куй басталаган машқ шеърларидан ўқийсиз.

ЁР-ЁР

Газ устига газ босиб,
Ўтар ҳар кун ёр-ёр.
Кабинадан имолаб
Шофёр йигит, ёр-ёр.

Рашқ этмагин, ҳой йигит,
Дилим сенда ёр-ёр.
Ўзгаларга йўл бўлсин,
Кўнглим сенда ёр-ёр.

Тонналаб у «оқ олтин»
Ташир ҳар кун ёр-ёр.
Планимиз тўлсин деб,
Кеча-кундуз ёр-ёр.

Шофёр йигит, жон йигит.
Еринг бўлай ёр-ёр,
Ҳам меҳнату севгида
Бирга бўлай ёр-ёр.

Қувонаман

Гулзорлардан саралаб,
Гуллар тердим ёримга.
Топганимни келтирсам,
Кам демайди боримга.

Кўзи чўлпон, қош камон,
Учсак дейди ой томон,
Севгисида йўқ гумон,
Қувонаман ноРимга.

Не десанг мен тайёрман,
Юлдуз, ойга сайёрман.
Ажралмас ер-қуёшман,
Ишон дилда боримга.

Мамадали СОДИҚОВ.

Суратни газетхон юборди

Ҳамма ўз иши билан..

К. Алиев фотоси.

ҲАЗИЛ

Ҳаваскор овчига маслаҳат

Деҳқоннинг иши ёзда, овчининг иши қишда қайнайди. Деҳқоннинг ризқи далага, овчининг ризқи қиру-адир, тоғу даштга сочилган. Деҳқон экиб олади, овчи кезиб олади. Овчи юрадиган дашту биёбонда қишнинг бир совуғи икки, ёғин-сочини ортиқча бўлади.

Шунинг учун ҳаваскор овчилар мана бу қоидаларни билиб қўйсалар зарар қилмайди.

БИР ҚУЛТУМ, БИР ҚУЛТУМ

Қаттиқ совуқда оёқ кийимнинг торлиги ёхуд пайтаванинг намлигидан эмас, мастликдан ҳам оёқни совуқ уради. Нега десангиз, мастлик овчи организмининг совуққа қаршилик кўрсатиш қобилиятини пасайтиради. Шунинг учун ўзингиз билан олиб чиққан шишани бир йўла бўшата кўрманг. Атиги бир қултум, бир қултум! Йўқса оёғингизни совуқ уради.

Энди юз-кўзни совуқдан сақлаш йўли. Қулоқлардан тортиб бурунгача — юз-бетнинг ҳамма очиқ қисмини ғоз ёғи, тўнғиз мойи, балиқ ёғи ёки вазелин, ланолин, бошқа ҳиди чиқмайдиган ёғли упалар билан қуюқ мойлаш керак. Ғоз ёки тўнғиз, балиқ ёғи ўзингизда бор. Бошқаларини эса бир йўла дорихонадан харид қиласиз.

Дарвоқе, ҳар қандай ҳидни ёғупалар ҳам кетказаверади. Чунки бояги шишадан бир қултум, бир қултум қилгач, у ҳар қандай ҳидни босиб ўтади.

КЎЗ ОЙНАК

Ов майдонида қор бўрони, изғирин кўз очирмайди деяйлик. Кўз ойнак тақиб олиш керак. Ойнак терлайди. Терладими — бўлғуси ўлжани кўришга, уни тўғри нишонга олишга халақит беради, албатта. Лекин парво қилманг, унинг йўли осон.

Сафарга чиқиш олдидан уйда, албатта, хотинингиз кўзи олдида ойнакнинг кўзларини икки томонидан ҳам глицерин ва спирт омухтаси билан яхшилаб мойлаш, шишада қолган спиртни эса халтага солиб олиш керак. Ўшанда хотинингиз ғовға кўтармайди.

БИР НЕЧА ҚАВАТ

Оёқ совқотмаслиги учун бир неча қават пайтава ўраш ё пайпоқ кийиш шарт эмас. Атиги икки пайпоқ кийиб, уларнинг орасида оёғингизга бир неча қават юмшоқ қоғоз, чунончи газета ўраб олсангиз, шунинг ўзи кифоя. Қоғоз қанча кўп ўралса, совуқ шунча кам ўтади.

Шу билан бирга, пайтава чоксиз, йиртиқ-ямоқсиз бўлиши лозим. Уни оёқ устида туриб, яъни бир оёқни курси устида қўйиб, ўраш тавсия этилади. Бинобарин, ўзингиз билан курси олиб чиқишни ҳам зинҳор унутманг.

ИТ

Итингиз борми? Бўлмаса овчи эмассиз! Овчи ҳеч қачон қуён ёки бошқа ҳайвоннинг ичини итга хом едирмайди. Едирдингизми — кейинги сафарлар ўзингизга ўлжадан ҳеч нима қолмайди.

Иккиламчи итингизни катакда боғлаб қўйганингизга, унинг бўйнидаги ёрлиққа ишонманг. Унга вовилламасликни, ит кирувчилар кўзидан пинҳон яшашни ўргатинг. Йўқса итингизни олиб кетишади.

Ҳозирча шу қоидаларни ўрганиб туринг. Қолган гапларни гулхан атрофида ўтириб, яна бафуржа гаплашамиз.

Раҳим БЕКНИЕЗ.
Хоразм.

Жаҳон ойнаси

„Безарар бомбалар“

Атом бомбаси ортилган Америка бомбардимончи самолёти Гренландияда ҳалокатга учрагандан сўнг автобусга чиқиш учун навбатда туриб, Лондон устида жуда баландликда учиб бораётган самолётни кўрдим. Шу куни газеталар Туледаги Америка базасида бўлган воқеаларни ёзиб чиққан эди.

— Мана Америка бомбалари, тўртта бутунлай безарар водород бомбаси, — деди навбатда турган йигит.

Ҳамма сесканиб кетди.

Ўша пайтда Лондон устидан учиб ўтган самолёт Америка самолёти эмасдир, балки навбатда турганлар худди Америка самолётини кўришгандир. Қўшма Штатларнинг арбоблари водород бомбали самолётлар Англия устида учмайди, деб таъкидлашларига қарамай, уларнинг гапига кўпчилик ишонмайди.

Англия матбуотининг тўртта бомба Туледа муз остида қолгани каби фактнинг хавфини камайтириб кўрсатишга уриниши сабаби ҳам шу бўлса керак. Агар бу «безарар» бомбаларнинг ўз мамлакати учун нақадар хавфли эканлигини инглизлар тушуниб етсалар, Англияда Америка самолётларининг туришига қарши чиқишлар авж олиб кетиши мумкин. Шу сабабли биз Туледаги воқеалар ҳақида «элакдан ўтган» хабарларни ўқиймиз.

Американиклар бир даниялик ва бир америкалик журналистнинг ҳодиса юз берган жойга боришларига рухсат этгунча бир ҳафта ўтди. Ҳозир ҳам жуда кам кишиларга рухсат берилган. Гренландиядан келаётган хабарлар бир-бирига зид. Олдин бомба музни ёриб ўтиб денгизга тушди, дейишди, кейин бомба ёрилиб, парчалари муз устига сочилиб кетган деб гап чиқаришди, сўнгра эса фақат муз устида радиация аниқланди, дейишди. Ундан кейин қутқариш командасининг кийимларигача зарарлангани маълум бўлди. Аслида эса радиация ва атом детонаторининг портлаш хавфи ҳақидаги гапларнинг ҳаммаси ишонарли эмас.

Бундан икки йил аввал Америка бомбардимончи самолёти Паломаресда ҳалокатга учраганда, АҚШ ҳарбий базаси раҳбарлари самолётда водород бомбаси бўлганлигини тан олмаган эдилар. Уларни «ҳарбий буюмлар», «аниқланмаган объектлар» деб атаган эдилар. Бу гал эса Пентагон водород бомбани «бомба агрегатининг қисмлари» деб атади.

Бу найранглар кишиларни ҳурмат қилмасликдир. Натижада Европада, жумладан Буюк Британияда ҳам бугунги кунда мамлакат «мудофааси» учун Қўшма Штатларга қарам бўлиш зарурлигига тобора камроқ киши ишонмоқда. «Таймс» газетаси январнинг охирида, Норвегияда мамлакатнинг НАТОдан чиқиши учун ҳаракат кучаймоқда, деб ёзган эди. «Таймс»нинг ёзишича, Норвегиянинг НАТО билан келажакдаги муносабатлари масаласида, соддароқ қилиб айтганда, 1969 йилдан кейин Норвегия НАТОга аъзо бўлиб қоладими—йўқми деган масалада сиёсий кучлар шафқатсиз курашга тайёрланмоқда.

Буюк Британияда ҳам, мамлакат устида Америка самолётлари учиб юраверса, бизда ҳам самолёт ҳалокати бўлмасмикин, деб хавфсираш кучайиб бормоқда. Самолётлар учиб юрганини эса Қўшма Штатлар яшира олмайди. Автобусга чиқишга навбат кутиб турган йигит «устимизда тўртта Америка водород бомбаси», деб, ҳамманинг кўнглидагини айтди.

Матбуотнинг Америка водород бомбалари ичида қандайдир механизмлар ва мосламалар бор, шунинг учун у «хавфли эмас» деб жар солишига ҳеч ким ишонмайди. Вақти келиб, Британия халқи Қўшма Штатлардан бомбаларини кўтариб жўнаб қолишини талаб қилади.

Жеймс ОЛДРИЖ,
инглиз ёзувчиси.
Лондон.

АНГЛИЯНИНГ ЭНГ КИЧИК ПОЙГАЧИСИ

Матбуот унинг тўғрисида шундай ёзди: «У энг ёш ва энг яхши пойгачилардан ҳисобланади: Кейр Ду олти ёшида ўзидан икки ҳисса катта клубдош ўртоқларини ҳайратда қолдирмоқда».

Кичкинтойнинг отаси — Эдвард Дунинг касби автомеханик ҳамда мотоцикл спортининг энг яхши ҳаваскори ҳисобланади. У мотоциклдан сира ажралмайди. Ўғлини ҳам шунга ўргатган. Кейр Ду 3 ёшга тўлганда отаси унга ўзи юрадиган ўйинчоқ машинани эмас, двигатель билан юрадиган ростмана машинани ҳадя қилди. У машинани отасининг ўзи ясаган эди. Ушандан буён Кейр мотоциклга ва мотоцикл пойгаларига қизиқиб қолди.

Кейрнинг ҳозирги мотоцикли, отасининг сўзига кўра, соатига 65 километр тезлик билан юра олади. Аммо Кейр эса бу мотоциклда соатига 80 километрдан йўл босаяпти.

Кейр Ду — Англиядаги «Ёш мотоциклчилар клубининг энг ёш аъзоси» ҳисобланади. У ҳозиргача юздан ортиқ пойгада қатнашиб, ўз мотоциклида 8000 километрдан кўпроқ йўл босди. Олти ёшли спортчини ҳозирнинг ўзидаёқ «профессионал» деб аташ мумкин. Чунки у пойгаларда қатнашганлиги учун пул олади. Уни жонидан севган момоси ҳар бир старти учун Кейрга ярим крондан тўлайди.

«Штерн» журналидан олинди.
(АПН).

ОЛИМПИАДА ЙИЛИНИНГ БИРИНЧИ ТРАССАСИ

Ҳар бир тошкентлик «Чимён», «12 калит» сўзларини жуда яхши билади. Ҳар шанба ва якшанба кунлари ана шу ерларга машиналар колоннаси йўл олади. Бу ерда ёш чанғичилар чанғи спорти даргоҳига биринчи қадам босадилар, маҳоратларини оширадилар.

Чимёнда чанғи спорти бўйича мусабақалар ондасонда ўтказилади. Яқинда бошланган мусобақа Чимёнда ўтказилаётган иккинчи йирик анжумандир. Ҳозир чанғи спорти бўйича Тошкент шаҳар шахсий команда биринчилиги мусобақалари ўтказилмоқда.

Чимёнда ўтказилган чанғичилар курашида аёллар ўртасида Армия спорт клубининг вакили ўтган йилги республика чемпиони А. Малихина муваффақият қозонди. У биринчи машқда 38.2 секунд натижага эришиб, биринчи ўринни эгаллади. Иккинчи машқда 32 секунд натижа билан иккинчи ўринни олди. «Динамо» кўнгилли спорт жамиятнинг вакили Г. Болгова мусобақа бошидан пешқадамдан анча орқада келди. У иккинчи ўринни эгаллади. Умумий ҳисобда 1 минут 10,2 секунд натижага эришган А. Малихина чемпион унвонига сазовор бўлди.

Иккинчи ва учинчи ўринларни динамочи Г. Болгова (умумий натижаси 1 минут 23,6 секунд) ва Л. Козлова (умумий натижаси 1 минут 57 секунд)лар бўлиб олишди.

Эркаклар орасида ҳам биринчилик учун кураш кескин ўтди. Биринчи машқдан сўнг биринчилик учун Р. Галимулин, (ТошДУ)—29,6 секунд, динамочилардан С. Митишкин (33 секунд). В. Зубарев (36,2 секунд) ва Ю. Вотрин (39,1 секунд) натижалар билан давогарлик қила бошладилар.

Иккинчи машқда пешқадам Р. Галимулин муваффақиятсизликка учради. Иккинчи машқда фақат А. Смагин (ТошПИ) 27,1 секунд натижа кўрсатиб, муваффақият қозонди.

Умумкоманда ҳисобида динамочилар биринчи ўринни эгаллашди. Иккинчи машқда 33,2 секунд натижа кўрсатиб, умумий ҳисобда 1 минут 5,6 секунд натижа билан Сергей Митишкин биринчи ўринни олди. Иккинчи ўринни В. Зубарев (умумий натижаси 1 минут 6,2 секунд), учинчи ўринни эса Р. Галимулин (умумий натижаси 1 минут 10,8 секунд)лар эгаллашди.

Умумкоманда ҳисобида динамочилар пешқадамлик қилишяпти.

Мусобақа давом этмоқда.

Суратда: юқорида — Сергей Митишкин («Динамо»), пастда — Анна Малихина (АСК).

Н. Надеждин фотолари.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

Реклама ва эълонлар

Радио тўлқинларида

12 ФЕВРАЛДА ДУШАНБА

Биринчи

18.00 «Халқ контроли органларининг 50 йиллиги» деган эшиттириш (ўзбекча).
18.10 Кекса ижрочилар концерти (ўзбекча).
19.20 Ўзбек давлат филармонияси артистларининг концерти (ўзбекча).
20.00 «Юность Узбекистана» радиостанциясининг программаси.
20.30 Ёшлар учун концерт (русча).
21.00 Халқаро мавзуларда суҳбат (ўзбекча).
21.10 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт (ўзбекча).
22.20 Рус адабиёти классиклари. И. С. Тургенев. «Баҳор сувлари» деган радиопостановка (ўзбекча).

Иккинчи

19.00 Ўзбекистон композиторларининг симфоник куйлари.
19.30 «Композитор Иоган Свендсен» деган музикали эшиттириш (русча).
20.00 Совет Қуролли Кучларининг 50 йиллиги олдидан. Д. Граниннинг «Тўрт киши» деган ҳикояси (тожикча).
20.30 Ўзбек халқ куйлари.
21.00 Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий. «Холисхон» радиопостановкаси (ўзбекча).
21.30 Москва. Миллионлар ленинча университети.

13 ФЕВРАЛДА СЕШАНБА

Биринчи

6.15 Тонгги концерт.
8.25 Ўзбек халқ қўшиқлари.
9.30 Фортепьяно пьесалари.
10.10 «Жанговар сафда 50 йил». Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитети раисининг ўринбосари И. Р. Арнаутов сўзи.
10.30 СССР халқларининг қўшиқ ва рақслари.
11.15 «Халқ манфаатлари посбонлари» деган эшиттириш».
11.25 «Рост» мақомидан парча (ўзбекча).
12.15 «Замондошларимиз». Адабий эшиттириш (русча).
13.30 И. Дунаевскийнинг кинофильмларга ёзган куйлари.
16.10 «Композитор Д. Соатқулов» деган концерт-очерк (ўзбекча).
16.50 «Правда» газетасининг обзори (ўзбекча).
18.00 «Иқтисод қилиш — диққат марказида». XX партия съезди номидаги колхоз раиси С. Назиров суҳбати (русча).
18.10 «Ташвишли тун». Музикали новелла (русча).
18.40 Спорт эшиттириши (ўзбекча).
19.20 Қорақалпоқ куйлари.
20.00 «Ёшлик» радиостанциясининг программаси.
20.30 «Тошкент — жонажон шаҳрим» деган музикали эшиттириш (ўзбекча).
21.00 Халқаро мавзуларда суҳбат (ўзбекча).
21.10 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт.
21.30 «Октябрь» радиостанциясининг Совет Қуролли Кучларининг 50 йиллигига бағишланган программаси (русча).
22.20 Ҳинд кинофильмларидан қўшиқлар.
22.35 М. Горький туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан. «Ахлоқ кушандаси» (ўзбекча).
23.15 Халқ контроли активларининг талабларига мувофиқ концерт.

Иккинчи

8.25 Э. Григ ва К. Сен-Санс асарларидан концерт.
9.15 Реклама ва эълонлар.
19.00 Совет Қуролли Кучларининг 50 йиллиги олдидан. Б. Лавренёв. «Мактуб» деган ҳикоя (ўзбекча).
19.30 Чех ва словак халқ қўшиқлари.
20.00 А. Бобоқулов ижросида қўшиқлар (тожикча).
20.30 Ўзбек композиторларининг камер куйлари (ўзбекча).
20.50 «Нефтчилар ҳақида ҳикоя». Туркманистон радиосининг эшиттириши (ўзбекча).
21.00 Ғайратийнинг «Завқий» поэмаси асосида радиоинсценировка (ўзбекча).
21.30 Москва. Миллионлар ленинча университети.

Учинчи

14.00 С. Прокофьев ва Д. Шостакович асарларидан концерт.
17.30 «Композитор Дариюс Мийо» деган концерт-очерк (русча).

Зангори экранда кўринг

12 ФЕВРАЛДА ДУШАНБА

Биринчи

(3-КАНАЛ)

18.00 Ўсмирлар учун. «Орзу» программаси (ўзбек тилида).

Рус тилида:

18.40 Болалар учун мультфильм.
19.00 Телевизион янгиликлар.
19.15 Совет Армияси жангчилари учун. «Ватан фарзандлари».
19.35 Халқ контроли ташкилотлари ташкил топган куннинг 50 йиллигига бағишланган эшиттириш (рус ва ўзбек тилларида).

Ўзбек тилида:

21.00 Телевизион янгиликлар.
21.20 «Ярим аср йилномаси». «1917 йил». Кўп серияли телевизион ҳужжатли фильм.
22.10 У. Юсупов. «Жўрахон». Охунбобоев номли маданият уйи халқ театрининг спектакли.

Иккинчи

(5-КАНАЛ)
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
Ўзбек тилида:

18.00 Ўқув эшиттиришлари программаси. Ўқувчилар учун. Жамиятшунослик. «Совет кишиларининг ҳуқуқлари».
18.30 Эстетика. «Мазмун ва шакл».
19.40 Студентлар учун. Чизма геометрия.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

20.00 Эшиттиришлар программаси.
20.05 Телевизион янгиликлар.
20.15 «Етуклик». Адабий композиция.
21.00 Ўқувчилар учун. «Пионерия» телевизион агентлиги.
21.30 Марксизм-ленинизм асослари тингловчилари учун. КПСС тарихидан. «Партия — Октябрь йўлбошчиси». Иккинчи эшиттириш.
22.00 М. Горький. «Макар Чудра». Телеспектакль.
23.00 «Санъат усталари».
23.30 «Вақт» информацион программаси.
00.15 Москва эшиттиришларининг охири.

Учинчи

(9-КАНАЛ)
ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ
Қирғиз тилида:

18.00 Телевизион янгиликлар.
18.10 М. Горький туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан. «Челкаш». Телеинсценировка.
18.55 «Комсомолга 50 йил». Телерепортаж.
19.30 Вақт, воқеалар, хроника.
19.40 «Сенга, комсомол!». Концерт.
20.00 Эшиттиришлар программаси.

Рус тилида:

20.05 Телевизион янгиликлар.
20.15 «Хотин-қизлар, сизлар учун!» тележурнали.
21.00 Концерт.
21.30 Янгиликлар кундалиги.
21.45 «Янгиликлар» киноклуби.

13 ФЕВРАЛДА СЕШАНБА

Биринчи

(3-КАНАЛ)
МОСКВА КЎРСАТАДИ

13.30 Эшиттиришлар программаси.
13.35 Телевизион янгиликлар.
13.45 Қишки олимпиада ўйинлари. Чанғи. Эшиттириш Гренобльдан олиб кўрсатилади.
15.00 Москва кундузги эшиттиришларининг охири.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
Рус тилида:

17.55 Эшиттиришлар программаси.
18.00 Болалар учун. «Сув ўтказилган полиз». Мультфильм.
18.10 Телевизион янгиликлар.

Ўзбек тилида:

18.25 «Ўзбек жангчиларининг жасорати».
18.45 Телевизион янгиликлар.
19.05 «Навоий замондошлари». Бобир. Адабий-драматик эшиттириш.
19.55 «Қардош республика санъат усталари». Шавкат Алекперова.
20.35 Фақат катталар учун. «Дўстнинг қалби». Бадиий фильм (рус тилида).

МОСКВА КЎРСАТАДИ

22.00 Қишки олимпиада ўйинлари. СССР—Швеция командалари ўртасида хоккей бўйича мусобақалар. Гренобльдан олиб кўрсатилади. Танаффус вақтида телевизион янгиликлар.
00.30 «Вақт» информацион программаси.
01.15 Музика тўлқинларда. Классик куйлардан концерт.
02.00 Қишки олимпиада ўйинлари. ЧССР — Канада командалари ўртасида хоккей бўйича мусобақалар. Гренобльдан олиб кўрсатилади. Танаффус вақтида «Оқ олимпиада» кундалиги.
04.30 Москва эшиттиришларининг охири.

Иккинчи

(5-КАНАЛ)
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
Рус тилида:

18.00 Ўқув эшиттиришлари программаси. Ўқувчилар учун. Биология. «Ҳужайрани ўрганиш».
18.30 Эстетика. «Меҳнат эстетикаси».
19.10 Студентлар учун. Чизма геометрия.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

20.00 Эшиттиришлар программаси.
20.05 Телевизион янгиликлар.
20.15 «Беш йиллик муддатидан илгари».
20.45 Халқ контролининг 50 йиллиги.
21.00 Мактабгача ёшдаги ва кичик ёшдаги ўқувчилар учун эшиттириш Ленинграддан олиб кўрсатилади.
21.30 Марксизм-ленинизм асослари мактаби тингловчилари учун. Социализм сиёсий иқтисоди.

Учинчи

(9-КАНАЛ)
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
Ўзбек тилида:

20.00 Беш йиллик илғорлари.
20.20 Тошкент янгиликлари.
20.30 Дўстларимиз эстрадаси.

Рус тилида:

21.10 Ўсмирлар учун. Эшиттириш Округ офицерлар уйидан олиб кўрсатилади.
22.25 Тошкент янгиликлари.
22.35 «Ёшлар спартакиадаси». Ҳужжатли фильм.

Кино театрларда

12 ФЕВРАЛДА

Малиновкада тўй — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли, «ВОСТОК», «МОСКВА» (кечқурун).
Уруш ва тинчлик (3-4) серия — САНЪАТ САРОЙИ (кеч соат 8 да).
Жаннатдан қувилган — «ЧАЙКА» (кечқурун).
Йўқ ва ҳа — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

13 ФЕВРАЛДА

Малиновкада тўй — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли, «ВОСТОК», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).
«Сатурн»нинг ҳалокати (1-2) серия, эрталаб соат 11 ва кундуз 2 да). Уруш ва тинчлик (3-4) серия, кундуз соат 5 ва кеч 8 да) — САНЪАТ САРОЙИ.
Жаннатдан қувилган — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).
Йўқ ва ҳа — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун)

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 12/II да Қирқ қиз, 14/II да Майсаранинг иши.
МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 12/II да Тошболта ошиқ, 14/II да Момо ер.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
13 февралда
Татар «ХАЙТАРМА» эстрада ансамблининг
КОНЦЕРТИ
Концертда Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист
САБРИЕ ЭРЕДЖЕПОВА
солистлар:
ФЕВЗИ БИЛЯЛОВ, УРИЕ КЕРМЕНЧИКЛИ, СЕЛИМЕ ЧЕЛЕБИЕВА, МЕМЕТ АРСЛАНОВ
ва бошқалар қатнашади.
Ансамбл раҳбари — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист И. Бахшиш.
Концерт кеч соат 8 да бошланади.
Билетлар сотилмоқда.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА «ҚУВНОҚ АРЕНА» КОЛЛЕКТИВИ АРТИСТЛАРИНИНГ ВИКТОР ВЛАДИМИРОВ раҳбарлигидаги
ГАСТРОЛЛАРИ
Жаҳон экс чемпиони, хизмат кўрсатган спорт мастери
ГРИГОРИЙ НОВАК
ўз ўғиллари билан кучли аттракцион томошаларини намойиш қилади.
Томошалар кеч соат 7 яримда бошланади.
Билетлар сотилмоқда.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА
ТЕЗ КУНДА
ҚИЗБУЛОҚ
(3 парда 9 ҳикояли фожиа)
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби ТУРОБ ТУЛА асари.
Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган санъат арбоби И. АКБАРОВ музикаси.
Постановкачи режиссёр А. Раҳимов,
Дирижёр Қ. Усмонов,
Рассом Т. Шораҳимов,
Хормейстер О. Назруллаев,
Концертмейстерлар А. Б. Малина ва М. А. Фурман,
Режиссёр ассистенти Р. Муҳитдинова.

ТОШКЕНТ ЭЛЕКТРОМЕХАНИКА ТЕХНИКУМИ ҚОШИДА
1 мартдан 4 ойлик тайёрлов курслари
ТАШКИЛ ҚИЛИНАДИ
7-8 ва 10-11 синф ҳажмидаги маълумотлилар қабул қилинади.
Аризалар 20 февралгача қабул қилинади.
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Кабель заводининг соцгородоги, Бабушкин кўчаси, 4 уй,
Тошкент шаҳар, Аляцкая кўчаси, 152-мактаб.

„УЗЭНЕРГОСБИТ“
Ҳамма истеъмолчилардан куннинг ёруғ пайтида уйлардаги, магазинлардаги, корхоналардаги, кўчалардаги, шунингдек бино ичидаги
ЭЛЕКТР ЛАМПАЛАРИНИ
ўчириб қўйишини сўрайди.
Куннинг ёруғ вақтида ташқи ёритиш лампаларидан фойдаланганларга огоҳ қилинмасдан
ЭЛЕКТР ЭНЕРГИЯСИ
узиб қўйилади.

БИРЛАШГАН НАШРИЕТГА
ратацион печатниклар, ёрдамчи печатниклар, стереотипёрлар, зарядчилар, электрмонтёрлар, техника назорат бўлимининг контролёрлари, шогирдлар, ёрдамчи ишчилар, уборщицалар
КЕРАК
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй, кадрлар бўлими.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 БЕТ
«ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ» — орган Ташкентского Горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.
БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй.
РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ. Коммутатор—В3.02-49 дан В3-02-58 гача, редактор ўринбосарлари — В3-29-33; В3-29.09; масъул секретарлар —В3.27.22; партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари—В3-29-42; саноат, қурилиш ва транспорт бўлими — В3-27-03; адабиёт, санъат ва маданият бўлими—В3-29.55; хатлар ва оммавий ишлар, физкультура ва спорт бўлимлари—В3-29-70; фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари—В3-27.57; ахборот бўлими—В3.65-57; эълонлар бўлими—В3-81-42.
12 ФЕВРАЛЬ, 1968 Й.
Р. 08141. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64579. Нашр. № Б-2331.